

GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ SINH VIÊN TRÊN MẠNG XÃ HỘI: NGHIÊN CỨU TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC LẠC HỒNG

Lâm Thành Hiên, Ngô Thị Huyền*, Văn Đình Vỹ Phương, Nguyễn Thị Hoàng Oanh

Trường Đại học Lạc Hồng, Số 10 Huỳnh Văn Nghệ, Bửu Long, Biên Hòa, Đồng Nai
* Tác giả liên hệ: huyenngo@lhu.edu.vn

THÔNG TIN BÀI BÁO

Ngày nhận: 20/4/2023
Ngày hoàn thiện: 18/6/2023
Ngày chấp nhận: 5/9/2023
Ngày đăng: 20/9/2023

TỪ KHÓA

Mạng xã hội;
Sinh viên;
Trường Đại học Lạc Hồng;
Quản lý sinh viên;
Ứng xử trên mạng xã hội.

TÓM TẮT

So với lịch sử phát triển của truyền thông nói chung, mạng xã hội là một kênh thông tin có tuổi đời còn non trẻ. Tuy vậy, mạng xã hội lại phát triển với tốc độ chóng mặt và chi phối mạnh mẽ đến sự hình thành tâm lý, ý thức, hành vi văn hoá của người dùng, trong đó có sinh viên. Bên cạnh những tác động tích cực thì hệ lụy mà mạng xã hội gây ra là thật đối với đời sống văn hoá, đạo đức của xã hội nói chung, đối với sinh viên nói riêng. Tăng cường công tác quản lý sinh viên trên mạng xã hội là một việc cần thiết đối với các trường đại học ở Việt Nam hiện nay. Trên cơ sở phân tích tính hai mặt của mạng xã hội đối với sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng, bài viết này tập trung thảo luận về sự cần thiết và khuyến nghị các giải pháp quản lý sinh viên trên môi trường mạng xã hội một cách hiệu quả.

SOLUTIONS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STUDENT MANAGEMENT ON SOCIAL NETWORKS: A CASE STUDY AT LAC HONG UNIVERSITY

Lam Thanh Hien, Ngo Thi Huyen*, Van Dinh Vy Phuong, Nguyen Thi Hoang Oanh

Lac Hong University, No. 10 Huynh Van Nghe St., Buu Long Ward, Bien Hoa city, Dong Nai, Vietnam
*Corresponding Author: huyenngo@lhu.edu.vn

ARTICLE INFO

Received: Apr 20, 2023
Revised: Jun 18, 2023
Accepted: Sep 5, 2023
Published: Sep 20, 2023

KEYWORDS

Social networks;
Students;
Lac Hong University;
Student management;
Etiquette on social networks.

ABSTRACT

Social networks are new media platforms in comparison with the development of communications in general. However, social networks have developed rapidly and made significant impacts on the formation of psychological status, awareness and cultural etiquette of users including students. Besides the positive effects, it is believed that the consequences which social networks lead to are real for the cultural and moral life of the society in general, and of students in particular. Extensive use of social networks for student management is now a real need for universities in Vietnam. On the basis of analyzing the dual impacts of social networks on students at Lac Hong University, this article focuses on discussing the necessity of managing students on social networks and proposing solutions for effective management.

Doi: <https://doi.org/10.61591/jslhu.15.325>

Available online at: <https://js.lhu.edu.vn/index.php/lachong>

1. GIỚI THIỆU

Mạng xã hội (Social network) đã trở thành không gian thu hút sự tham gia đông đảo của các tầng lớp xã hội, đặc biệt là giới trẻ. Những lợi ích mà mạng xã hội mang lại là không thể phủ nhận. Tuy nhiên, mạng xã hội cũng có những tác động tiêu cực đến tư duy, văn hoá, hành vi ứng xử của con người, gây ra những hệ lụy xấu trong thực tế. Bằng phương pháp quan sát, khảo sát, phỏng vấn, phân tích và tổng hợp các nguồn thông tin được thu thập trong năm học 2021-2022 tại Trường Đại học Lạc Hồng, nghiên cứu các tài liệu liên quan đến mạng xã hội, nhóm tác giả bài báo nhận thấy mạng xã hội là không gian mới mẻ, có sức hấp dẫn lớn đối với giới trẻ, đặc biệt là sinh viên. Bên cạnh những lợi ích thì mạng xã hội cũng ẩn chứa nhiều rủi ro cho người dùng, trong khi đó, kỹ năng sử dụng mạng xã hội của sinh viên chưa thật sự tốt. Việc quản lý người học trên mạng xã hội, vì vậy, cần được tăng cường hơn nữa.

Ngoài việc quan sát người học trên mạng xã hội, nhóm tác giả bài báo đã khảo sát 157 sinh viên, phỏng vấn 50 sinh viên (thuộc năm nhất đến năm cuối), phân tích các văn bản về quản lý người học của Trường Đại học Lạc Hồng cũng như các nghiên cứu về mạng xã hội đã được công bố của các nhà nghiên cứu đi trước, bài báo này tập trung phân tích tính hai mặt của mạng xã hội đối với người dùng là sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng, chỉ ra sự cần thiết phải tăng cường công tác quản lý người học trên mạng xã hội như một phần trong công tác giáo dục của Trường; đồng thời khuyến nghị những giải pháp nhằm quản lý hiệu quả sinh viên của Trường trên mạng xã hội.

2. NỘI DUNG

2.1 Tổng quan về mạng xã hội và thực trạng sử dụng mạng xã hội của sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng

Có nhiều quan điểm khác nhau về mạng xã hội. Tác giả Trần Văn Thạch, trong bài viết *Quản lý thông tin trên mạng xã hội góp phần ngăn chặn các quan điểm sai trái, thù địch hiện nay cho rằng: Mạng xã hội là thuật ngữ để chỉ một cách thức truyền thông kiểu mới, trên nền tảng dịch vụ trực tuyến, do đó các tin tức có thể chia sẻ, lưu truyền nhanh chóng và có tính chất đối thoại vì có thể cho ý kiến hoặc thảo luận với nhau* [1].

Trong bài viết *Mạng xã hội và công tác tư tưởng của đảng cộng sản Việt Nam hiện nay*, Đoàn Trung Dũng & cộng sự cho rằng, mạng xã hội là phương tiện truyền tải thông tin quan trọng và phổ biến của truyền thông xã hội. Đặc điểm nổi trội của mạng xã hội là tốc độ kết nối nhanh, phạm vi chia sẻ rộng, hiệu quả tác động lớn [2].

Tác giả Ngô Thị Huyền, trong bài viết *Tăng cường quản lý nhà nước về văn hóa trên mạng xã hội hiện nay* đã chỉ ra nội hàm cơ bản của khái niệm mạng xã hội, như: Hình thành trên nền tảng trực tuyến, có tính mở cao, tốc độ sáng tạo và lan truyền thông tin nhanh, thông tin dễ tiếp cận, giúp người dùng thoải mái được nhu cầu, đạt được mục đích nhất định nào đó, ... và cho rằng, mạng xã hội là không gian mở, được hình thành trên các nền tảng trực tuyến. Ở đó, người dùng trên khắp thế giới có thể nhanh chóng kết nối, tương tác, sáng tạo và chia sẻ thông tin với nhau, bày tỏ quan điểm cá nhân nhằm thoả mãn một nhu cầu nào đó hoặc hiện thực hoá những mục đích đã đề ra [3].

Từ những nhận định trên, nhóm nghiên cứu bài báo này cho rằng, mạng xã hội trước hết là những ứng dụng hoạt động trong môi trường trực tuyến, phân biệt với các ứng

dụng sử dụng internet khác bằng các đặc trưng như: Dễ sử dụng; Có thể tương tác (chia sẻ, tiếp nhận thông tin) đồng thời với nhiều người dùng dù họ ở những vị trí địa lý khác nhau; Cho phép người dùng tiếp cận thông tin ở phạm vi rộng, nhanh; Chứa đựng nguồn thông tin phong phú, dưới những hình thức đa dạng, được cập nhật liên tục; Người dùng dễ dàng chia sẻ thông tin, thể hiện suy nghĩ và phong cách cá nhân với cộng đồng; Chi phí rẻ, thậm chí là miễn phí.

Mạng xã hội ngày càng làm thay đổi cách con người liên kết với nhau và trở thành một phần trong đời sống hàng ngày của hàng tỷ người dùng trên khắp địa cầu. *Báo cáo kỹ thuật số 2022 toàn cầu của We Are Social và Hootsuite* cho thấy, số lượng người dùng mạng xã hội trên toàn thế giới vẫn trong chiều hướng gia tăng (10,1%), đưa lượng người dùng từ 4,2 tỷ (2021) lên mức 4,62 tỷ trong năm 2022 [4 - 5].

Thống kê của *We Are Social và Hootsuite (năm 2022)* cũng chỉ ra, Việt Nam đang có tổng cộng khoảng 76,95 triệu tài khoản mạng xã hội đang hoạt động, tăng 5 triệu tài khoản so với 2021, tương đương với mức độ thâm nhập là 78,1%. Không chỉ gia tăng về tài khoản mạng xã hội, thời gian người Việt Nam dành cho mạng xã hội cũng gia tăng, từ 2 giờ 21 phút (2021) lên 2 giờ 28 phút (2022). Các mạng xã hội trực tuyến có lượng người dùng phổ biến ở Việt Nam là Zalo (96,7%), Facebook (91,5%), Youtube (81,2%), Messenger (70,2%), TikTok (51,9%), Instagram (15,1%) và Twitter (3,7%) [1 - 12]

Trường Đại học Lạc Hồng hiện nay có gần 8000 sinh viên đang theo học thuộc các ngành, hệ đào tạo khác nhau, trong đó, sinh viên thuộc thế hệ Gen Z chiếm đa số. Khảo sát của nhóm nghiên cứu về tình hình sử dụng mạng xã hội của sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng (gồm sinh viên năm nhất, năm 2, 3 và năm cuối) cho thấy: Mỗi sinh viên có nhiều tài khoản mạng xã hội, 100% sinh viên được khảo sát cho biết họ có tài khoản của cả 5 mạng xã hội là Facebook, Youtube, Zalo, TikTok, Instagram và 93,6% người được khảo sát có tài khoản Messenger. Thời gian sinh viên dành cho từng mạng xã hội là khác nhau.

Bảng 1. Thời gian sinh viên sử dụng mạng xã hội mỗi ngày [13]

Mạng xã hội	Tỷ lệ người dùng (%)	Tỷ lệ người khảo sát chọn (%)			
		Dưới 30 P/N	Từ 30 P đến 1 G/N	Từ 1 đến 3 G/N	Hơn 3 G/N
Facebook	100	24,8	24,8	38,9	11,5
YouTube	100	39,5	26,8	25,5	8,3
Zalo	100	54,8	21,7	31,1	2,5
TikTok	100	38,2	29,3	28,1	4,5

*P: Phút; G: Giờ; N: Ngày

Kết quả Bảng 1 cho thấy, sinh viên dành ít thời gian cho Instagram khi 82% người khảo sát cho biết, họ chỉ dành tối đa 30 phút/ngày cho mạng xã hội này. Trong khi đó, 12,9% sinh viên đã dành hơn 3 giờ/ngày cho Messenger, chiếm tỷ lệ cao nhất so với các mạng xã hội được đưa vào khảo sát. Sinh viên sử dụng từ 1 đến 3 giờ/ngày cho mạng xã hội chiếm tỷ lệ lớn, cao nhất là Facebook với 38,9%, các mạng xã hội TikTok, Messenger, Zalo có tỷ lệ từ 28% - 21%.

Sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng sử dụng mạng xã hội với mục đích khác nhau, nhưng chủ yếu là thoả mãn các nhu cầu tương tác, kết nối trên mạng, theo dõi tin tức, tìm

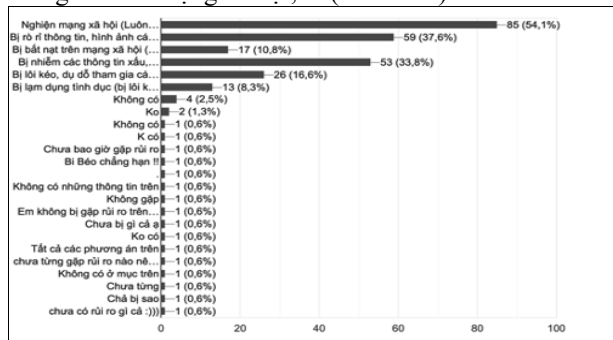
kiểm thông tin và chia sẻ quan điểm cá nhân, phát triển bản thân (Bảng 2).

Bảng 2. Mục đích sử dụng mạng xã hội của sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng [13]

Mục đích sử dụng mạng xã hội của sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng	Tỷ lệ chọn (%)
Theo dõi các tin tức (thông tin giải trí, chính trị, xã hội,... ở trong nước và quốc tế.	84,0
Tương tác, mở rộng quan hệ xã hội (tim bạn bè, người thân, thầy cô, công việc - học tập).	80,7
Tìm kiếm thông tin, phục vụ cho việc học tập và tìm việc làm của bản thân.	69,9
Xây dựng hình ảnh cá nhân.	17,3
Chia sẻ suy nghĩ, giải toả bức xúc của bản thân về các vấn đề nhìn thấy (trên mạng, hoặc ngoài đời thực).	16
Kinh doanh, bán hàng online.	7,1

Hơn 2/3 sinh viên được hỏi cho biết dùng mạng xã hội để tìm kiếm thông tin phục vụ học tập và tìm việc làm.

Trong quá trình sử dụng mạng xã hội, sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng cũng nhận thức được việc họ có thể phải đối diện với nhiều rủi ro. Kết quả khảo sát cho thấy, những rủi ro từ mạng xã hội mà sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng đã từng/đang gặp phải, đó là: Nghiện mạng xã hội; bị bắt nạt trên mạng xã hội; bị nhiễm các thông tin xấu...; Bị lôi kéo, dụ dỗ tham gia các...; Bị lạm dụng tình dục (bị lôi k...;

Biểu đồ 1. Tỷ lệ sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng cho biết rủi ro mà họ từng/đang gặp phải khi sử dụng mạng xã hội [13]

2.2 Tính hai mặt của mạng xã hội và sự cần thiết phải tăng cường công tác quản lý sinh viên trên mạng xã hội tại Trường Đại học Lạc Hồng

Có thể nói, với những tính năng vượt trội, mạng xã hội đã định vị được vai trò, sức mạnh của nó trong đời sống của hàng tỷ con người trên thế giới.

Ưu điểm dễ nhận thấy nhất của mạng xã hội là dễ sử dụng. Chỉ cần có máy tính, hoặc điện thoại thông minh và có kết nối internet, bất kỳ sinh viên/người dùng nào cũng có thể tạo một tài khoản cho riêng mình mà không cần phải trải qua nhiều bước xác minh danh tính. Chỉ với một trong các thiết bị nói trên có kết nối internet, mọi sinh viên đều có thể “hòa quyện” vào thế giới thông tin trên mạng xã hội, trở thành “phóng viên”, “biên tập viên” đưa tin các sự kiện xảy ra xung quanh mình hoặc bất kỳ nơi nào và trở thành một chủ thể, một mắt xích của mạng xã hội [6].

Việc nhận và chia sẻ thông tin trên mạng nhanh chóng, rộng rãi. Từ mạng xã hội, các bạn sinh viên có thể tiếp cận và chia sẻ được một khối lượng thông tin khổng lồ liên quan đến ngành học, lĩnh vực mà họ quan tâm. Nguồn tin trên mạng xã hội cũng được cập nhật liên tục, có tính mở

cao. Với sự hỗ trợ của trí tuệ nhân tạo, các nền tảng mạng xã hội có thể biết được thói quen và dự đoán chính xác nhu cầu của người dùng. Từ đó, đưa ra những gợi ý về các sản phẩm, dịch vụ, đáp ứng tối ưu nhu cầu tìm kiếm, gia tăng thành công cho người dùng. Thông qua mạng xã hội, sinh viên có thể biết và tham gia vào các sự kiện sắp diễn ra trong môi trường mạng hoặc môi trường thực, chẳng hạn các hội thảo, các buổi tọa đàm, buổi họp mặt, khoá học kỹ năng, làm đẹp, thể thao,... để phát triển tri thức, hoàn thiện các kỹ năng cần thiết cho cuộc sống. Với sự hiện diện và sức mạnh của mạng xã hội, sinh viên có thể kết nối với gia đình một cách nhanh chóng; đồng thời, cũng tìm được nhiều thông tin về tuyển dụng, mở ra nhiều cơ hội để lựa chọn việc làm phù hợp với ngành học và năng lực cá nhân.

Từ nền tảng mạng xã hội, người dùng có thể trực tiếp hoặc gián tiếp chia sẻ với các nhóm cộng đồng, hội, nhóm các thông tin, tình trạng, nhu cầu của bản thân hoặc của người khác. Với lượng người dùng đông đảo, các thông tin đăng tải được truyền tải rất nhanh, dễ tạo hiệu ứng xã hội theo chiều rộng, thúc đẩy sự tương tác, thảo luận, chia sẻ giữa người dùng trong và ngoài nước mà không cần lo ngại về khoảng cách địa lý, chi phí, thời gian di chuyển.

Mạng xã hội, trong chừng mực nhất định, đã tác động đến việc mở rộng quyền tự do ngôn luận cũng như một số quyền tự do dân chủ khác khi tạo cơ hội để dùng trực tiếp hoặc gián tiếp thể hiện quan điểm, suy nghĩ của cá nhân về các vấn đề xảy ra trong cuộc sống bằng việc đăng tải, bình luận, chia sẻ, phản biện các thông tin lên mạng xã hội. “Hành vi của người dùng trên mạng xã hội cũng cho thấy xu hướng tình cảm, tâm trạng, thói quen, nếp sống, nếp nghĩ, phong tục, tập quán, nguyện vọng của một người, một cộng đồng dân cư, một bộ phận xã hội. Điều này sẽ góp phần giúp các cơ quan quản lý Nhà nước về văn hoá nắm bắt được tâm lý của các nhóm người, từ đó có thêm thông tin cho việc xây dựng, điều chỉnh, ban hành, thực thi các chính sách liên quan” [3]. Những dòng trạng thái, chia sẻ, bình luận,... của sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng cũng nằm trong quy luật đó, nó là những “tín hiệu” mà các bạn muốn truyền đến những người xung quanh.

Trong một chừng mực nào đó, mạng xã hội cũng góp phần hình thành các kỹ năng tìm kiếm, chọn lựa thông tin phù hợp, khai thác được lợi thế của không gian này. Người dùng cũng ít nhiều hiểu biết về tiêu chuẩn cộng đồng cũng như “đạt được trình độ nhất định về công nghệ” [7].

Mặc dù vậy, mạng xã hội cũng bộc lộ những mặt trái của nó. Như kết quả khảo sát ở biểu đồ 1 mục 2.1, trong quá trình sử dụng mạng xã hội, sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng phải đối diện với nhiều rủi ro, phiền toái, trong đó, phổ biến nhất là:

Nghiện mạng xã hội. Thật vậy, một trong những nguy cơ dễ nhận thấy từ mạng xã hội đối với sinh viên là hiện tượng nghiện mạng xã hội. Biểu hiện rõ nét của nghiện mạng xã hội là sinh viên sử dụng mạng xã hội mọi lúc, mọi nơi với sự ưu tiên cao, ảnh hưởng không tốt đến chất lượng học tập, mức độ tập trung khi nghe giảng trong giờ học. 54,1% sinh viên của Trường Đại học Lạc Hồng được khảo sát cho biết, đây là nguy cơ lớn nhất đối với họ khi sử dụng mạng xã hội.

Rủi ro thứ hai đối với người dùng mạng xã hội nói chung, sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng nói riêng đó là bị rò rỉ các thông tin cá nhân. Bằng các thủ đoạn về mặt kỹ thuật, tâm lý, xã hội,... hoặc do sơ hở của người dùng trong quá trình sử dụng mạng xã hội (đề lộ mật khẩu của tài khoản, quên đăng xuất ở các thiết bị công cộng, để lộ thông

tin cá nhân qua các hình ảnh, bài viết trên trang cá nhân, mạng xã hội,...), kẻ xấu đã có được các thông tin về tài khoản người dùng và đăng nhập, sử dụng trái phép tài khoản mạng xã hội của người khác để thực hiện các hành vi lừa đảo, vi phạm pháp luật khác. 37,6% sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng cho biết họ từng hoặc đang đối diện với rủi ro này.

Bên cạnh đó, khi sử dụng mạng xã hội, nhiều người dùng đã nhìn thấy những tin bản, xấu, độc, sai sự thật được đăng tải bởi tài khoản ẩn danh hoặc không ẩn danh với các mục đích khác nhau, từ câu like để thu hút tương tác, bán hàng, để nổi tiếng cho đến thực hiện những ý đồ sâu xa là dẫn dắt đám đông, kích động, bạo loạn vì mục đích chính trị. 33,8% sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng cho biết, họ đã từng hoặc đang gặp nguy cơ bị nhiễm độc bởi các thông tin xấu, bản ở trên mạng xã hội, có thể xuống tinh thần bởi một thông tin từ mạng xã hội.

Ngoài các nguy cơ trên, sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng còn cho biết, họ cũng từng hoặc đang gặp các rủi ro khác từ mạng xã hội như bị bắt nạt trên mạng xã hội (bị đe dọa/ném đá/nói xấu/bị sỉ nhục,... trên mạng), bị lôi kéo, dụ dỗ tham gia các trò chơi nguy hiểm hoặc bị lừa đảo, bị lạm dụng tình dục (bị lôi kéo vào các hội nhóm sex, người khác gửi ảnh phân cảm, nhắn tin với nội dung phân cảm hoặc tương tự,...).

Các báo cáo về *Chỉ số văn minh trên không gian mạng (Digital Civility Index, DCI)* của Microsoft những năm gần đây cũng cho thấy, những rủi ro lớn đối với người dùng trực tuyến tại Việt Nam (ở mức cao kỷ lục kể từ năm 2018-2020) là: Lừa đảo (từ 30% lên 36%), xúc phạm (20% lên 28%) và phân biệt đối xử (từ 12% lên 16%) [8, 9, 10 - 11].

Trong bối cảnh tác động của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, sự hiện diện của mạng xã hội và các nền tảng trực tuyến là tất yếu khách quan. Không gian ảo trở thành thế giới thứ hai của con người, là nơi mà con người sống, làm việc và bộc lộ bản thân mình (một phần hoặc toàn bộ). Tính toàn diện của giáo dục không còn giới hạn trong phạm vi không gian thực nữa, mà cần phải xem xét ở cả không gian mạng xã hội. Việc đánh giá năng lực, phẩm chất đạo đức của người học, do đó, cũng được mở rộng về phạm vi theo hướng ở đâu có sự hiện diện của người học, ở đó cần có những chuẩn mực và thước đo mức độ đáp ứng của họ đối với các chuẩn mực đó. Từ điểm xuất phát này, chúng tôi cho rằng, việc quản lý người học trên không gian mạng là điều cần thiết không chỉ đối với Trường Đại học Lạc Hồng mà đối với tất cả các cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân, nhà nước và xã hội.

Đối với Trường Đại học Lạc Hồng, điều này càng cần thiết bởi định hướng phát triển trở thành một trường đại học ứng dụng hàng đầu với chất lượng đào tạo ngày càng tiệm cận với chuẩn mực giáo dục quốc tế. Vì vậy, ngoài kiến thức chuyên môn, kỹ năng mềm và thái độ ứng xử của người học là những tiêu chuẩn quan trọng trong gói hành của sinh viên trên mạng xã hội sẽ phản ánh phần nào chất lượng chương trình, dịch vụ giáo dục của các trường. Để nâng cao hiệu quả công tác quản lý người học trên mạng xã hội, tận dụng được những lợi thế của không gian này trong quá trình đào tạo, giáo dục sinh viên, giảm thiểu những rủi ro trước mắt và dài hạn đối với người học và sự phát triển của Trường Đại học Lạc Hồng, nhóm nghiên cứu mạnh dạn đề xuất ba giải pháp chủ yếu sau đây:

Thứ nhất, Nhà trường không ngừng đổi mới nội dung giáo dục kỹ năng mềm cho người học. Ngoài các kỹ năng cần thiết đang có trong chương trình đào tạo, chương trình

trang giúp sinh viên gia nhập thành công vào thị trường lao động với tính chất quốc tế hoá ngày càng cao.

Thẳng thắn nhìn nhận, có thể thấy rằng những năm qua, công tác quản lý sinh viên trên mạng xã hội tại Trường Đại học Lạc Hồng dù đã được lãnh đạo Nhà trường quan tâm nhưng kết quả chưa được như mong muốn. Chương trình giảng dạy kỹ năng mềm chủ yếu tập trung trang bị cho sinh viên các kỹ năng cốt lõi (sự sáng tạo, tư duy phân tích, giao tiếp, làm việc theo nhóm) chứ chưa quan tâm nhiều về việc trang bị kỹ năng sử dụng mạng xã hội. Các cuộc thi tìm hiểu về Luật An ninh mạng, hoặc các khoá học về Quy tắc ứng xử trên mạng xã hội thường được tổ chức vào đầu khoá, nhưng thời lượng còn ít. Việc đánh giá tổng thể công tác quản lý người học trên mạng xã hội của Nhà trường chưa được thường xuyên và đầy đủ.

Tăng cường công tác quản lý sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng trên môi trường mạng xã hội sẽ góp phần hạn chế các rủi ro cho sinh viên khi họ sử dụng mạng xã hội. Bởi lẽ, sinh viên là nhóm xã hội năng động, nhạy bén và tiếp cận nhanh với các thay đổi, đặc biệt các thay đổi có tính xu hướng. Tuy nhiên, họ lại có ít trải nghiệm sống do môi trường học tập trước đó và những giới hạn về tuổi tác, nhận thức,... Vì vậy, trước nguồn thông tin khổng lồ từ mạng xã hội, việc tiếp nhận và chọn lọc không cẩn thận có thể khiến sinh viên gặp các rủi ro như tham gia vào đường dây đa cấp, lừa đảo, lệch chuẩn về mặt nhận thức các giá trị sống. Bằng quá trình quan sát lâu dài các hoạt động của sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng trên mạng xã hội, chúng tôi nhận thấy, có một bộ phận sinh viên tôn sùng lối sống thực dụng, lười biếng, tăng bốc thần tượng, cổ xúy các giá trị văn hoá ngoại lai đến mức quên mất những hệ lụy của nó đối với văn hoá truyền thống, lợi ích của dân tộc.

Thật khó để đo được sự tác động tiêu cực của mạng xã hội đối với người dùng nói chung, sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng nói riêng bằng những con số chính xác, nhưng rõ ràng, những hệ lụy của nó là thật đối với chất lượng cuộc sống và sự phát triển của họ trong tương lai. Sự can thiệp và định hướng kịp thời của Nhà trường sẽ góp phần giảm thiểu các hiện tượng tiêu cực này của sinh viên, giúp các em tận dụng sức mạnh tiên tiến của nền tảng này cho việc học tập, rèn luyện kỹ năng.

2.3 Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác quản lý sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng trên mạng xã hội

Lịch sử phát triển của giáo dục cho thấy, uy tín, tầm ảnh hưởng của một cơ sở giáo dục bất kỳ, của một trường đại học được tạo nên bởi nhiều yếu tố, trong đó sự thành công của người học là một trong những tiêu chí quan trọng, quyết định tốc độ phát triển của trường. Trong bối cảnh mạng xã hội trở thành một phần trong không gian sống của con người như hiện nay, hình ảnh học cần bổ sung kỹ năng ứng xử trên mạng xã hội. Thông qua các khoá học, buổi nói chuyện, tọa đàm (online, offline) về an toàn, văn hoá ứng xử trên mạng xã hội để trang bị cho người học những kiến thức, kỹ năng ứng xử cần thiết, với hai nội dung: Kỹ thuật và văn hoá. Về kỹ thuật, Nhà trường cần: Trang bị cho sinh viên tri thức và kỹ năng về bảo mật tài khoản, bảo mật thông tin cá nhân, cách nhận diện website, mạng xã hội an toàn, chính thống,... Hàng rào kỹ thuật này là “chiếc áo giáp” đầu tiên bảo vệ người dùng/sinh viên trước các rủi ro như lộ thông tin cá nhân, bị mất tài khoản (hack).

Về văn hoá, Nhà trường cần: 1/ Nâng cao chất lượng các dịch vụ giáo dục, mở rộng các không gian thực để sinh viên học tập, rèn luyện, giải trí. Chẳng hạn, thành lập và vận hành hiệu quả các câu lạc bộ, tổ chức thường xuyên và hiệu quả các phong trào, hội thi, giải trí cho sinh viên; 2/ Lồng ghép các nội dung về ứng xử trên mạng xã hội vào chương trình giảng dạy và đánh giá kết quả học tập của sinh viên, đặc biệt là nội dung của Luật An ninh Mạng, Bộ quy tắc ứng xử trên mạng xã hội; 3/ Nâng cao chất lượng giảng dạy, trang bị kỹ năng tự học cho sinh viên. Bởi vì, để nhận diện được hành vi nào là sai trái, không phù hợp trên mạng xã hội, từ đó nhận thức được trách nhiệm của cá nhân, dám lên tiếng và lựa chọn phương pháp đấu tranh phù hợp để đẩy lùi các hành vi sai trái đó thì điều quan trọng là vốn hiểu biết, tri thức của sinh viên về các lĩnh vực của đời sống; 4/ Xây dựng môi trường mạng trong sạch bằng cách hướng dẫn, khuyến khích sinh viên truy cập các trang thông tin chính thống, phù hợp với văn hoá và giá trị sống của người Việt Nam. Tuyên dương, khen thưởng những sinh viên có hành vi sử dụng mạng xã hội lành mạnh như dùng mạng xã hội để phục vụ việc học tập, tuyên truyền những hành động tốt đẹp về Trường, gương người tốt việc tốt trong đời sống thường ngày, phê phán hành vi sai trái trên mạng xã hội bằng các hành vi văn minh, hợp pháp (chức năng báo cáo),... So với hàng rào kỹ thuật, việc xây dựng một hàng rào văn hoá cho người học là một giải pháp mang tính lâu dài, bền vững, nhưng cũng là giải pháp khó, bởi hiệu quả của nó phụ thuộc vào trình độ nhận thức, thế giới quan, môi trường sống, giai đoạn lịch sử, sự trải nghiệm của cá nhân sinh viên. Vì vậy, cần sự chung tay của cả xã hội và sự hỗ trợ tích cực từ chính quyền địa phương.

Thứ hai, áp dụng chu trình PDCA (Plan-Do-Check-Action) vào công tác quản lý sinh viên trên mạng xã hội. Trong đó, đặc biệt quan tâm và mở rộng các cuộc thảo luận về hành vi ứng xử văn minh trên mạng xã hội cho sinh viên với sự tham gia, hướng dẫn của các khoa, đơn vị trong trường, các cơ quan chức năng và các doanh nghiệp, trước hết là các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ viễn thông, các doanh nghiệp đối tác của Trường Đại học Lạc Hồng.

Cuối cùng, đề công tác quản lý người học trên mạng xã hội có hiệu quả, bền vững thì “Bản thân nhà giáo dục cũng cần phải được giáo dục” (C.Mác). Mỗi giảng viên Trường Đại học Lạc Hồng cần phải làm gương, đi đầu về ứng xử văn minh trên mạng xã hội bằng việc thực hiện nghiêm túc các quy định của pháp luật, nội quy của Nhà trường khi tham gia vào không gian mạng xã hội.

3. KẾT LUẬN

Mặc dù mạng xã hội là kênh thông tin mới mẻ, nhưng với những tính năng vượt trội của nó, mạng xã hội đã thu hút đông đảo người dùng ở Việt Nam cũng như các nước trên thế giới, đặc biệt là giới trẻ. Sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng là một bộ phận người dùng mạng xã hội, phục vụ cho những mục đích khác nhau của cá nhân. Thừa nhận những tác động tích cực, sinh viên của Trường cũng nhìn thấy và từng phải đối diện với những rủi ro rất phổ biến trên mạng xã hội. Những rủi ro này không những tác động tiêu cực cho chính sinh viên mà còn ảnh hưởng đến hình ảnh, uy tín của Trường. Tăng cường công tác quản lý người học trên mạng xã hội là một trong những mối quan tâm của Ban lãnh đạo Trường Đại học Lạc Hồng, một mặt, bảo vệ sinh viên, mặt khác, tận dụng ưu thế của mạng xã hội để quảng bá, phát triển thương hiệu và gia tăng mức độ ảnh hưởng

đối với xã hội, tạo đà cho sự phát triển và hội nhập quốc tế của Trường.

Tăng cường quản lý sinh viên trên mạng xã hội cần phải có một hệ thống các giải pháp đồng bộ, trong đó chú trọng việc trang bị cho sinh viên kỹ năng sử dụng mạng xã hội và giáo dục họ về thái độ ứng xử phù hợp, thực hiện nghiêm túc các quy định về pháp luật về môi trường mạng xã hội. Bên cạnh đó, Nhà trường cần xây dựng quy trình quản lý sinh viên phù hợp, khoa học, định kỳ đánh giá và cải tiến để nâng cao hiệu quả công tác quản lý người học trên mạng xã hội.

4. TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] T. V. Thạch, Quản lý thông tin trên mạng xã hội góp phần ngăn chặn các quan điểm sai trái, thù địch hiện nay, Tạp chí Khoa học chính trị, 2020, vol. 9, pp.31-36.
- [2] Đoàn Trung Dũng, Võ Văn Chi, Mạng xã hội và công tác tư tưởng của Đảng Cộng Sản Việt Nam hiện nay, Tạp chí Sinh hoạt lý luận, 2019, vol. 5, pp. 28-32.
- [3] N. T. Huyền, Tăng cường quản lý nhà nước về văn hóa trên mạng xã hội hiện nay, Tạp chí Lý luận chính trị, 2022, vol. 530, pp. 110-115.
- [4] S. KEMP, We Are Social & Hootsuite, Digital 2022: Vietnam, 15 02 2022. [Online]. Available: [Link:https://datareportal.com/reports/digital-2022-vietnam?rq=viet](https://datareportal.com/reports/digital-2022-vietnam?rq=viet). [Accessed 05 2022].
- [5] S. KEMP, We Are Social & Hootsuite, Digital 2022: Global Overview Report, 26 01 2022. [Online]. Available: <https://datareportal.com/reports/digital-2022-global-overview-report>. [Accessed 05 2022].
- [6] L. Do, Công tác quản lý mạng xã hội trong tình hình mới, Tạp chí Cộng sản online, 15 08 2017. [Online]. Available: <https://tapchicongsan.org.vn/web/guest/thong-tin-ly-luan/-/2018/46405/cong-tac-quan-ly-mang-xa-hoi-trong-tinh-hinh-moi.aspx>. [Accessed 05 2022]
- [7] N. C. Minh, Kỹ năng cần thiết để trở thành công dân số, Trang thông tin điện tử Cục Tin học hóa, 30 12 2020. [Online]. Available: <https://aita.gov.vn/ki-nang-can-thiet-de-tro-thanh-cong-dan-so>. [Accessed 05 2022]
- [8] Microsoft, Civility, Safety & Interaction Online, Microsoft, 2018. [Online]. Available: <https://www.microsoft.com/en-us/online-safety/digital-civility>. [Accessed 05 2022].
- [9] Microsoft, Civility, Safety & Interaction Online, Microsoft, 2019. [Online]. Available: <https://www.microsoft.com/en-us/online-safety/digital-civility>. [Accessed 05 2022].
- [10] Microsoft, Civility, Safety & Interaction Online, Microsoft, 2020. [Online]. Available: <https://www.microsoft.com/en-us/online-safety/digital-civility>. [Accessed 05 2022].
- [11] Microsoft, Civility, Safety & Interaction Online, Microsoft, 2021. [Online]. Available: <https://www.microsoft.com/en-us/online-safety/digital-civility>. [Accessed 05 2022].
- [12] Văn Anh, Bộ TT&TT sẽ thí điểm đánh giá, công nhận các nền tảng số Việt Nam phục vụ người dân, Báo điện tử Vietnamnet, 09 04 2022. [Online]. Available: <https://vietnamnet.vn/bo-tt-tt-se-thi-diem-danh-gia-cong-nhan-cac-nen-tang-so-viet-nam-phuc-vu-nguoi-dan-2007319.html>. [Accessed 05 2022].
- [13] Văn Đình Vũ Phương & Cộng sự, Khảo sát tình hình sử dụng mạng xã hội của sinh viên Trường Đại học Lạc Hồng, 02 2022. Available: <https://forms.gle/G77MEF4KgEDDysWS8>.